

Examenul național de bacalaureat 2021

Proba E. c)

Istorie

Testul 10

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ioaniții primeau de la regele Ungariei «întreaga Țară a Severinului, împreună cu cnezatele lui Ioan și Farcaș până la râul Olt cu excepția țării cnezatului voievodului Litovoi». Numită și țara Lytua, această ultimă formațiune politică rămânea, pe mai departe, pe seama românilor «aşa cum au stăpânit-o aceştia și până acum» [...]. Principalele condiții ale contractului încheiat între cavaleri și rege erau stabilite în felul următor: suveranul urma să primească jumătate din foloasele, veniturile și slujbele din Țara Severinului și din cele două cnezate menționate, ale lui Ioan și Farcaș, cealaltă jumătate urmând să revină cavalerilor ioaniții [...]. Voievodului din «țara Lytua» îi erau impuse obligații militare în folosul cavalerilor; reciproc, aceştia din urmă se îndatorau, pe cât le va fi stat în putință, să îi ajute pe români. [...] În condiții similare stabilite pentru «Țara Severinului» și «țara Lytua» cavalerilor ioaniții le era concedată «toată Cumania, de la râul Olt și munții Transilvaniei..., în afară de țara lui Seneslau, voievodul românilor, pe care am lăsat-o acelora, aşa cum au stăpânit-o și până acum.»”
(I. A. Pop, I. Bolovan, *Istoria României*)

B. „Apariția și persistența timp de secole a două state românești în teritoriile dintre Carpații Meridionali și Orientali, Dunăre și Marea Neagră a fost precumpărător rezultatul situației geopolitice a centrului și estului Europei [...]. Întinderea spre răsărit a Țării Românești sub Basarab și sub fiul său, Nicolae Alexandru, spre gurile Dunării și la Marea Neagră [...], cuprinderea de-a lungul Carpaților Orientali a unei părți însemnante a teritoriului viitoarei țări a Moldovei, părea să deschidă perspectiva constituirii unui singur stat românesc în afara lanțului carpatic. Intervenția hotărâtă a regelui Ludovic I în Moldova, cu intenția de a subordona și chiar de a domina țara, a avut drept urmare consolidarea voievodatului românesc de la răsărit de Carpați, mai întâi sub egida Ungariei, apoi în opoziție față de ea. [...] Moldova lui Bogdan și a succesorilor săi și-a apărat independența, în colaborare cu Polonia care [...] și-a manifestat puternic tendința de expansiune spre Marea Neagră și gurile Dunării. Cuprinse în aria de expansiune a două forțe rivale – regatul ungar și regatul polon – Țara Românească și Moldova au evoluat ca state separate; cea dintâi în raporturi de colaborare sau antagonism cu Ungaria, cea de-a doua cu Polonia, situație care s-a consolidat tot mai mult în ultimele decenii ale secolului al XIV-lea și în secolul următor.”
(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, ř. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un stat medieval românesc, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la Țara Severinului. **2 puncte**
3. Menționați câte un conducător din spațiul românesc precizat în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că voievodului îi sunt impuse obligații militare. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecărei dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la spațiul românesc desfășurate în secolul al XIV-lea, în afara celor la care se referă sursa **B**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni diplomatice la care au participat români în secolul al XVI-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Odată cu înființarea Republicii, puteau fi puse bazele statului totalitar. Primul pas era înregimentarea României din punct de vedere militar în blocul sovietic. Acest lucru s-a întâmplat la 4 februarie 1948 printr-un tratat de prietenie, colaborare și ajutor reciproc între România și Uniunea Sovietică și s-a bazat pe ideea unei apărări comune împotriva «Germaniei sau oricarei alte puteri care ar putea fi asociată cu Germania, fie direct, fie în alt mod». Semnificația deplină a acestui articol a fost explicată de către V. M. Molotov, ministrul de externe sovietic, care a spus că tratatul era «deosebit de important acum, când instigatorii unui nou război din lagărul imperialist se străduiesc să creeze blocuri politice și militare îndreptate împotriva statelor democratice». Regimul se asigurase pe plan extern.

Al doilea pas către totalitarism a fost consolidarea partidului unic de masă, constituit dintr-o elită de membri devotați. [...]. Un al treilea pas în impunerea modelului totalitar sovietic în România a fost adoptarea Constituției Republicii Populare Române în aprilie 1948 [...]. Constituția preluă tiparele constituției sovietice din 1936. Parlamentul, numit Marea Adunare Națională, avea o singură cameră [...]. Un Prezidiu, compus dintr-un președinte, un secretar și 17 membri, acționa în numele Adunării când aceasta nu se afla în sesiune, ceea ce se întâmpla destul de des, în timp ce Consiliul de Miniștri era organismul executiv suprem. Toate acestea se aflau, desigur, supuse autorității Partidului Comunist. Erau prevăzute garanții pe cât de multe, pe atât de lipsite de conținut, în privința libertăților civile, după cum o dovedește articolul 32: «Cetățenii au dreptul de asociere și organizare dacă scopurile urmărite nu sunt îndreptate împotriva ordinii democratice, stabilitate prin Constituție». Această ordine democratică a fost definită de Partidul Comunist și consolidată de Securitate.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți legea fundamentală a României, precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați o instituție politică și o caracteristică a acesteia, precizate în sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la libertățile civile. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la tratatul din 1948, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România, în perioada 1971-1980, reflectă existența totalitarismului. (Se puntează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice din perioada 1857-1864 referitoare la statul român modern;
- prezentarea unui principiu politic susținut prin Constituția din 1866;
- menționarea a două fapte istorice desfășurate de România în 1877 și precizarea unei asemănări între aceste fapte istorice;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale din 1913-1916 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se puntează și utilizarea **limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect, elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.